

**Prognoza oddziaływania na środowisko
miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
w obrębie wsi Psarskie przy ul. Jarzębinowej**

Opracowanie:
mgr Zuzanna Bąkowska

Poznań, luty, marzec 2014 r., kwiecień 2014 r.*

* uwzględnienie zmian projektu planu wynikających z uzyskanych opinii i dokonanych uzgodnień

SPIS TREŚCI

WSTĘP

1. Przedmiot opracowania 3
2. Podstawy formalno-prawne opracowania 3
3. Cel i zakres merytoryczny opracowania 4
4. Metody pracy i materiały źródłowe 6

CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

5. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu opracowania i sąsiedztwa oraz przyrodnicze powiązania z otoczeniem 9
6. Charakterystyka i stan poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego i ich wzajemnych powiązań 9
  - 6.1 Rzeźba terenu 9
  - 6.2 Warunki geologiczno-gruntowe 10
  - 6.3 Warunki wodne 10
  - 6.4 Gleby 11
  - 6.5 Szata roślinna i świat zwierzęcy 11
  - 6.6 Klimat lokalny, stan powietrza atmosferycznego oraz klimat akustyczny 11

OCENA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU

7. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i innych ustaleń projektu planu 14
  - 7.1 Cel opracowania projektu planu 14
  - 7.2 Ustalenia projektu planu 15
  - 7.3 Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami oraz sposób realizacji celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym. 17
  - 7.4 Potencjalne skutki braku realizacji ustaleń projektu planu 20
  - 7.5 Istotne dla projektu planu zapisy zawarte w ustawach 21
  - 7.6 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu 23
8. Ocena oddziaływania na komponenty środowiska i zagrożenia dla środowiska w wyniku realizacji ustaleń projektu planu, w tym: 24
  - 8.1 Oddziaływanie na rzeźbę terenu i gleby 24
  - 8.2 Oddziaływanie na warunki podłoża 24
  - 8.3 Oddziaływanie na warunki wodne 24
  - 8.4 Oddziaływanie na szatę roślinną, świat zwierzęcy oraz obszary chronione i obszary Natura 2000 25
  - 8.5 Oddziaływanie na stan higieny atmosfery i klimat akustyczny 25
  - 8.6 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną 26
  - 8.7 Oddziaływanie na ludzi 26
  - 8.8 Oddziaływanie na krajobraz 26
  - 8.9 Oddziaływanie na zasoby naturalne 26
  - 8.10 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne 27
9. Rozwiązania alternatywne 27
10. Zapobieganie, ograniczanie lub kompensacja przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko 27
11. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu miejscowego oraz częstotliwość jej przeprowadzania 27
12. Streszczenie 28

ZAŁĄCZNIKI

1. Dokumentacja fotograficzna
2. Projekt mpzp w obrębie wsi Psarskie przy ul. Jarzębinowej

WSTĘP

1. Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie ulicy Jarzębinowej we wsi Psarskie. Plan ten został wywołany uchwałą Nr 363/XXXVII/2013 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 19 września 2013 r.

Opracowanie obejmuje obszar na gruntach gminy Śrem, w obrębie geodezyjnym Psarskie. W granicach planu znajdują się tereny w większości niezbudowane (w tym m.in. tereny użytkowane rolniczo). Niewielki obszar zabudowany jest zabudową mieszkaniową jednorodzinną.

2. Podstawy formalno-prawne opracowania

Zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. 2013 r., poz. 1235 ze zm.) na organie administracji opracowującym m.in. projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego spoczywa obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ww. planu. W tym zakresie nowa ustawa zmienia i precyzuje obowiązujące przed jej wejściem w życie zapisy art. 40 ust. 1 oraz art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232). Stanowi ona jednocześnie dostosowanie polskich regulacji prawnych do ustaleń zawartych w dyrektywach Wspólnot Europejskich.

W myśl ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu.

Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* – ma na celu przede wszystkim określenie:

- przeznaczenia terenu oraz linii rozgraniczających tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania,
- zasad kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu,
- zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- szczególnych warunków zagospodarowania terenu, w tym ograniczeń wynikających między innymi z potrzeby ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- zasady modernizacji, rozbudowy, budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

Prognoza ma na celu identyfikację przewidywanych ewentualnych skutków wpływu ustaleń projektu planu miejscowego na środowisko, ocenę zaproponowanych

w nim rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, a także ich zgodność z przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska. Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko jest obligatoryjne dla każdego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Analizie i ocenie podlega projekt planu wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny nr 2 do niniejszego opracowania. Prognoza pozwala – we wszystkich fazach planowania – uwzględnić wzajemne relacje pomiędzy uwarunkowaniami przyrodniczymi a przyjętymi rozwiązaniami planistycznymi.

Przy czym – zwrócić należy uwagę na fakt, iż zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt mpzp może – po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym odstąpić od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w ramach której sporządzana jest prognoza, jeśli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Art. 48 ust. 1a tej ustawy określa iż odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko może dotyczyć wyłącznie projektu dokumentu stanowiącego niewielkie modyfikacje przyjętych już dokumentów.

Prognoza oddziaływania na środowisko, wraz z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jest przedmiotem społecznej oceny – podlega wyłożeniu do publicznego wglądu, a jej ustalenia mogą mieć wpływ na decyzję Rady Gminy w sprawie uchwalenia planu miejscowego.

3. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko jest wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji dopuszczonych w projekcie planu form zagospodarowania przestrzennego, między innymi poprzez ocenę relacji pomiędzy przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami planistycznymi a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego, a także aspektami gospodarczymi i społecznymi, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

W prognozie oddziaływania na środowisko analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (tekst) wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny uchwały. Szczegółowy zakres informacji wymaganych w prognozie wskazano w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Zgodnie z tym artykułem prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

1. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązanie z innymi dokumentami.
2. Informację o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.
3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.
4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.
5. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.
2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.
3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
4. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.
5. Przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Ponadto prognoza przedstawia:

1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.
2. Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu, cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*, prognoza oddziaływania na środowisko musi być opracowana stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, a informacje w niej zawarte dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości informacji zawartych w projekcie planu miejscowego.

Stosownie do wymogu art. 53 ww. ustawy zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i 58 ustawy – regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym.

Niniejsza prognoza została opracowana w oparciu o akty prawne:

- ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. 2013 r., poz. 1232 ze zm.),
- ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.),

- ustawę z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (Dz. U. z 2012 r. poz. 145 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych* (Dz. U. z 2013 r., poz. 1205),
- Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. *w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych* (Dz.U. z 2012 r. poz. 463),
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2002 r. Nr 75, poz. 690 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2012 r., poz. 1109),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. *w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza* (Dz. U. z 2012 r., poz. 914).

4. Metody pracy i materiały źródłowe

W Prognozie przedstawiono wyniki analizy, a także oceny potencjalnych zagrożeń dla środowiska wynikających z zapisów projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie wsi Psarskie przy ul. Jarzębinowej.

Przy opracowaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały źródłowe:

Literatura:

- Atlas klimatu województwa Wielkopolskiego, R. Farat (red.), IMGW w Poznaniu, 2004,
- Ekologia a planowanie przestrzenne, Wiadomości Ekologiczne, t. XXXI, z.3, PAN, 1985,
- Fizjografia Urbanistyczna, A. Szponar, PWN Warszawa, 2003,
- Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno–geograficzne, J. Kondracki, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 1994,
- Geograficzne badania środowiska przyrodniczego, Rychling A. (red.), PWN Warszawa, 2007,
- Geomorfologia, Klimaszewski M., PWN Warszawa, 1978,
- Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET–POLSKA. Fundacja IUCN, Warszawa,
- Mała retencja wodna w Wielkopolsce i jej uwarunkowania przyrodnicze M. Kraska, A. Kaniecki, PAN Kraków, 1995,
- Meteorologia i klimatologia dla rolników, J. Gumiński, Warszawa 1954,
- Ocena wstępna jakości powietrza w Wielkopolsce – Pierwszy etap dostosowania monitoringu do prawodawstwa Unii Europejskiej, D. Krysiak, M. Pyłuk, Biblioteka Monitoringu Środowiska. Wojewódzki Inspektorat ochrony Środowiska w Poznaniu (<http://www.fineprint.com>), 2002,
- Ochrona środowiska w gospodarce przestrzennej, L. Ryszkowski, A. Kędziora (red.), Prodruk, Poznań 2005,

- Parki krajobrazowe w Polsce, red. G. Rąkowski, Instytut Ochrony Środowiska, Warszawa, 2002,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010, WIOŚ, Poznań, 2011,
- Rozwój rolnictwa i jego wpływ na gospodarkę przestrzenną Wielkopolski, A. Bobrowski, Prodruk, Poznań 2005.
- Śrem, Z. Szmidt 1994, WBP, Poznań, 1994.

Materiały kartograficzne

- mapa zasadnicza w skali 1:1000 dla obszaru planu,
- mapa sozologiczna, w skali 1:50000, ark. N-33-143-C, Śrem, Główny Geodeta Kraju, 2005,
- mapa sozologiczna, w skali 1:50000, ark. N-33-142-D, Czempień, Główny Geodeta Kraju, 2004,
- mapa hydrograficzna, w skali 1:50000, ark. N-33-143-C, Śrem, Główny Geodeta Kraju, 2001,
- mapa hydrograficzna, w skali 1:50000, ark. N-33-142-D, Czempień, Główny Geodeta Kraju, 2001,
- mapa glebowo – rolnicza dla gminy Śrem.

Dokumenty, inne opracowania:

- Uchwała Nr 363/XXXVII/2013 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 19 września 2013 r., w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie wsi Psarskie przy ul. Jarzębinowej,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem (uchwała Nr 48/V/07 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 8 lutego 2007 r., zmieniona uchwałą Nr 215/XXV/08 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 26 czerwca 2008r., uchwałą Nr 24/V/11 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 27 stycznia 2011r. oraz uchwałą Nr 242/XXV/2012 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 21 sierpnia 2012r.),
- Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w powiecie śremskim w roku 2012, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Delegatura w Lesznie, wrzesień 2013 r.
- Prognoza oddziaływania na środowisko zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śrem,
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego,
- Program ochrony środowiska dla Gminy Śrem na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020,
- Program ochrony środowiska dla Gminy Śrem na lata 2008-2011, z perspektywą na lata 2012-2015,
- Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017, Poznań, 2012,
- Krajowy plan gospodarki odpadami 2014 (M.P. Nr 101, poz. 1183),
- Plan gospodarki odpadami dla Gminy Śrem na lata 2008-2011, z perspektywą na lata 2012-2015,
- Raport o stanie środowiska w gminie Śrem 2000 - 2004, Urząd Miejski w Śremie, 2005,

- Krajowa strategia ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Program działań na lata 2007–2013, Warszawa 2007,
- II Polityka ekologiczna Państwa, Warszawa 2001,
- Polityka ekologiczna państwa na lata 2003–2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007–2010, Warszawa 2002,
- Polityka ekologiczna państwa w latach 2009–2012 z perspektywą do roku 2016, Warszawa 2008,
- dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG),
- dyrektywa Rady z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (96/62/WE),
- dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985),
- dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2008),
- Dyrektywa 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2002 r. w sprawie śródlądowych wód powierzchniowych lub ich części stanowiących własność publiczną (Dz. U. z dnia 4 lutego 2003 r. Nr 16, poz. 149).

Inne źródła:

- wizje terenowe (luty 2014 r.),
- dokumentacja fotograficzna (luty 2014 r.),
- <http://maps.geoportal.gov.pl>,
- gis.srem.pl,
- www.srem.pl,
- www.polskiedwory.pl,
- www.poznan.pios.gov.pl.

Powyższe materiały, w połączeniu ze szczegółową wizją terenową, pozwoliły opracować charakterystykę stanu funkcjonowania środowiska, a także możliwości regeneracji i rewitalizacji. Charakterystyka ta została zawarta w rozdziale 5 i 6 *Prognozy*.

W toku prac nad sporządzeniem prognozy przeprowadzono szereg badań terenowych, a także zastosowano metodę indukcyjno-opisową, polegającą na łączeniu w całość zebranych informacji o środowisku i mechanizmach jego funkcjonowania. Dodatkowo posłużono się także metodą porównawczą, wykorzystując ogólną wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Prognoza została opracowana w zakresie, jaki umożliwił stan dostępnych informacji a także stopień szczegółowości zapisu planu.

CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

5. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu opracowania i sąsiedztwa oraz przyrodnicze powiązania z otoczeniem

Obszar opracowania, o powierzchni ok. 0,92 ha, położony jest przy ulicy Jarzębinowej, na terenie wsi Psarskie w gminie Śrem, w powiecie śremskim, w Wielkopolsce, bezpośrednio na zachód od Śremu. Obszar opracowania, poprzez drogi gruntowe, połączony jest z drogą wojewódzką nr 310 Śrem – Czempień. Droga ta zlokalizowana jest w odległości powyżej 550 m od terenu opracowania. W sąsiedztwie planu, w odległości powyżej 560 m, wzdłuż wspomnianej drogi wojewódzkiej, przebiega linia kolejowa na trasie Czempień – Śrem – Jarocin. Nieliczna zabudowa na terenie opracowania jest dwukondygnacyjną zabudową mieszkaniową jednorodzinną z dachami stromymi, w sąsiedztwie występuje jedno- i dwukondygnacyjna zabudowa jednorodzinna, z dachami zarówno dachami płaskimi jak i stromymi, dwu- i trzykondygnacyjna zabudowa wielorodzinna (również z dachami płaskimi i stromymi), a także zabudowa usługowa. W sąsiedztwie opracowania dodatkowo występują tereny rolnicze z dominującą uprawą warzyw oraz sadownictwo, towarzyszące im zadrzewienia, a także las.

Drogi zlokalizowane na obszarze planu są drogami gruntowymi, zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie są również gruntowe, natomiast droga Śrem – Czempień, stanowiąca główną oś komunikacyjną obszaru wsi Psarskie i wsi sąsiednich, zlokalizowana poza planem, do której włączone są drogi obsługujące obszar planu, jest drogą asfaltową.

W dalszym sąsiedztwie analizowanego obszaru zlokalizowany jest neogotycki pałac z XIX w., wraz z parkiem, w którym aktualnie siedzibę swoją ma Państwowy Dom Pomocy dla Dorosłych.

6. Charakterystyka poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego i ich wzajemnych powiązań

6.1 Rzeźba terenu

Według regionalizacji fizyczno - geograficznej Polski J. Kondrackiego gmina Śrem rozciąga się w trzech regionach geograficznych:

- Pradolina Warszawsko – Berlińska (Kotlina Śremska),
- Pojezierze Wielkopolskie (Równina Wrzesińska),
- Pojezierze Leszczyńskie (Równina Kościańska, Pojezierze Krzywińskie, Wał Żerkowski).

Badany teren zlokalizowany jest w mezoregionach Kotlina Śremska (315,64) i Równina Kościańska (315,83)

Do Kotliny Śremskiej należy odcinek doliny Warty – od ujścia Proсны do ujścia Kanału Mosińskiego. W gminie Śrem Warta płynie w kierunku równoleżnikowym (wschód – zachód), dopiero na dalszym odcinku (pod Śremem) kierunek zmienia się na południkowy. Z kolei Równina Kościańska jest falistą wysoczyzną morenową, przecinaną dolinami erozyjnymi ciągiem ozów śremskich (za: Z. Szmidt 1994).

Rzeźba terenu opracowania nie jest zróżnicowana - wysokość kształtuje się na ok. 90 m n.p.m.

Rzeźba terenu obszarów objętych projektem miejscowego planu nie stwarza większych ograniczeń w zagospodarowaniu.

6.2 Warunki geologiczno-gruntowe

Według mapy hydrograficznej na terenie opracowania oraz w jego sąsiedztwie występują grunty o przepuszczalności słabej, złożone z gliny i pyłów, w centrum wsi znajdują się grunty antropogeniczne o zróżnicowanej przepuszczalności.

Zgodnie z mapą sozologiczną na terenach opracowania i w ich sąsiedztwie występują grunty orne, chronione i pozostałe. Dodatkowo w na obszarze opracowania i bezpośrednim sąsiedztwie występują grunty podatne na infiltrację zanieczyszczeń do wód podziemnych.

6.3 Warunki wodne

Obszar opracowania w całości należy do dorzecza Warty, do którego dochodzą liczna strumienie. Analizowany teren znajduje się w zasięgu działu wodnego III rzędu.

Zarówno na terenie opracowania, jak i w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie występują wody stałe, ani płynące; poziom zalegania wód gruntowych na obszarze opracowania wraz z otoczeniem mieści się w przedziale od 2 do 5 m p. p. t.

Zgodnie z mapą hydrograficzną teren opracowania znajduje się na obszarze zdrenowanym, w którego sąsiedztwie następuje przerzut wody czystej (w kierunku północnym), a także studnia o głębokości do zwierciadła wody 1,6 m.

Ze względu na występujące grunty, omówione w rozdziale 6.2, przepuszczalność podłoża na terenie opracowania i w jego sąsiedztwie jest słaba (gliny i pyły).

W ramach przeprowadzonego w 2013 roku monitoringu operacyjnego wód podziemnych dla jednolitych części wód podziemnych na terenie województwa wielkopolskiego, na obszarze powiatu śremskiego wyznaczono jedną jednolitą część wód podziemnych (JCW Pd Nr 73), gdzie w otworze Dąbrowa stwierdzono wody gruntowe II klasy – wody dobrej jakości, w otworach Orkowo, Mchy stwierdzono wody gruntowe III klasy – wody zadowalającej jakości, natomiast w 1 otworze (Śrem) wody wgłębne w granicach IV klasy – wody niezadowalającej jakości.

W ramach monitoringu wód podziemnych pod kątem podatności wód na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych, przeprowadzonego na ujęciu w Mórce, w latach 2004-2012 stwierdzono utrzymujące się zanieczyszczenie azotanami

(pow. 50mg/l). Z tego też powodu ujęcie w Mórce nadal wymaga monitorowania (za: Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej...)

Powyższe badania przeprowadzono w punktach zlokalizowanych poza obszarem opracowania oraz jego bezpośredniego sąsiedztwa.

6.4 Gleby

Na terenie opracowania oraz jego sąsiedztwie występują następujące gleby:

1. 4 kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) bardzo dobry, czyli pszenno – żytni gleby bielnicowe właściwe i pseudobielnicowe na piaskach gliniastych lekkich, zalegających płytko (do 50cm) na glinach lekkich,
2. kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) słaby, gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne, na:
  - piaskach słabo gliniastych,
  - piaskach słabo gliniastych, zalegających średnio głęboko od 50 do 100cm na glinach lekkich,
  - piaskach słabo gliniastych, zalegających średnio głęboko na piaskach luźnych.

6.5 Szata roślinna i świat zwierzęcy

Obszar opracowania i jego sąsiedztwo cechuje się uproszczonym krajobrazem, przekształconym przez działalność człowieka, zarówno poprzez wprowadzenie zabudowy, jak i działalność rolniczą. Występują rośliny uprawne, towarzyszące im zbiorowiska chwastów zbożowych, a także roślinność przydroży i miedz śródpolnych. Zadrzewienia występują wzdłuż drogi gruntowej zlokalizowanej w sąsiedztwie – aleja uznana za pomnik przyrody, złożona z klonów zwyczajnych, platanów zachodnich i jesionów wyniosłych.

W zakresie flory w sąsiedztwie można wyróżnić pola uprawne oraz zieleń urządzoną terenów zabudowanych, natomiast w dalszej odległości roślinność towarzysząca ciekom wodnym, a także zieleń parku przy pałacu.

Fauna na obszarze opracowania jest charakterystyczna dla obszarów nizinnych kraju, przy czym ze względu na naturalny kompleks leśny zlokalizowany poza granicami projektu i poblizze rzeki, zwierzęta tam występujące mogą pojawiać się również na obszarze objętym opracowaniem. Wśród ssaków są to: sarny, dziki, zające, wiewiórki, lisy, z gadów: zaskrońce. Natomiast wśród ptactwa zaobserwować można kruki, żurawie, bociany czarne, bieliki, orliki, rybołowy.

6.6 Klimat lokalny, stan powietrza atmosferycznego oraz klimat akustyczny

Klimat lokalny warunkowany jest rozprzestrzenianiem zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym. Bardzo ważną rolę odgrywają tu wysokość opadów, siła i kierunek wiatru, temperatura powietrza oraz wilgotność.

Obszar opracowania według podziału rolniczo-klimatycznego R. Gumińskiego położony jest w dzielnicy środkowej. Zaliczana ona jest do najcieplejszych w obrębie kraju. Jest to jeden z najsuchszych regionów Polski; średnia roczna suma opadów atmosferycznych wynosi około 550 mm, a w miesiącu najwyższych opadów w ciągu roku (lipcu) wynosi poniżej 80 mm. W latach ciepłych zdarza się średni roczny opad w wysokości 450 – 500 mm. Średnia roczna temperatura wynosi ok. 8°C. Miesiącem

najchłodniejszym to styczeń, gdy średnia temperatura wynosi około -2°C , w miesiącu najcieplejszym (lipcu) średnia temperatura sięga 18°C . Liczba dni mroźnych waha się pomiędzy 30 a 60, a ogólna liczba dni z przymrozkami pomiędzy 100 a 110. Na obszarze pokrywa śnieżna zalega 38 – 60 dni, natomiast okres wegetacyjny trwa ok. 220 dni.

Klimat Śremu kształtowany jest masami powietrza polarnomorskiego znad oceanu Atlantyckiego. Występuje również powietrze polarno-kontynentalne (znad środkowej Rosji), powietrze z północy, a także zwrotnikowe. Czynniki te powodują, że klimat gminy jest łagodny. Dominujące wiatry na omawianym obszarze pochodzą z kierunków południowo-zachodniego oraz zachodniego, a średnia ich prędkość wynosi 3 m/s. Latem powoduje to zwiększenie zachmurzenia, spadek temperatury i wzrost wilgotności powietrza. Zimą, wspomniane powyżej masy powietrza powodują ocieplenie, które prowadzi do gwałtownych odwilży (za: Raport o stanie środowiska w gminie Śrem).

Na terenach, gdzie rzeźba terenu nie charakteryzuje się dużym urozmaiceniem, występuje topoklimat charakterystyczny dla terenów płaskich i słabo zainwestowanych. Odznacza się on brakiem emisji ciepła antropogenne i słabą szorstkością terenu, co wpływa na brak możliwości osłabienia siły wiatru. Na obszarach o bardziej urozmaiconej rzeźbie, w obniżeniach terenu, zaobserwować można osłabienie siły wiatru i zaleganie powietrza zanieczyszczonego.

Zgodnie z „Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Śrem” z marca 2008 r. badania stanu czystości powietrza na obszarze gminy Śrem prowadzono w latach 1997 – 2003 przez PPIS na obszarze miejskim przy ul. Wiejskiej oraz przez IMGW i WIOŚ w Grzymysławiu na obszarze pozamiejskim. W pierwszym punkcie nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych stężeń średniorocznych dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i pyłu zawieszonego, a w roku 2004 odnotowano nieznaczny spadek poziomu zanieczyszczenia dwutlenkiem siarki (27,5% wartości dopuszczalnego stężenia średnioroczne), natomiast zanieczyszczenie pyłem zawieszonym utrzymało się na takim samym poziomie, jak w roku 2002 (poniżej dopuszczalnego stężenia średnioroczne). Z kolei w punkcie drugim, badania określające poziom zanieczyszczenia dwutlenkiem azotu oraz dwutlenkiem siarki nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych stężeń średniorocznych tych zanieczyszczeń. Jednocześnie wartości stężeń dwutlenku siarki nie zmieniają się znacząco (około 25% dopuszczalnego stężenia średnioroczne – ze względu na ochronę roślin), gdy stężenia dwutlenku azotu nieznacznie wzrastają.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza gmina Śrem należąca do powiatu śremskiego położona jest w zasięgu strefy wielkopolskiej dla celów oceny jakości powietrza pod kątem zawartości ozonu, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku azotu, tlenku węgla i benzenu, pyłu zawieszonego PM10 oraz zawartego w tym pyłe ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu. „Roczna ocena jakości powietrza w Wielkopolsce za rok 2012” opracowana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w 2013 roku wykazała, iż w strefie wielkopolskiej, w wynikach wg kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia, ze względu na brak przekroczeń na stanowiskach pomiarowych dopuszczalnych poziomów stężeń dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu (suma zawartości metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM10), benzenu, tlenku węgla, arsenu, kadmu, niklu, pyłu PM2,5 wszystkie strefy zaliczono do klasy A, gdzie A to klasa, gdzie stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów

dopuszczalnych lub poziomów docelowych. Z kolei ze względu na stężenie pyłu PM₁₀, benzo(o)pirenu – całkowita zawartość w pyłe zawieszonym PM₁₀, ozonu zaliczono do klasy C (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe).

Z kolei wg klas wynikowych klasyfikacji stref pod kątem ochrony zdrowia strefę wielkopolską zaliczono do klasy A dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu, pyłu PM_{2,5}, klasy C dla poziomu docelowego ozonu, poziomów dopuszczalnych stężenia pyłu PM₁₀ (przy czym zaobserwowano zmienność stężenia tego pyłu, związaną z sezonowością), poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu.

Jednocześnie w oparciu o kryteria określone dla ochrony roślin strefę wielkopolską przypisano do klasy A dla dwutlenku siarki i tlenków azotu, natomiast do klasy C dla ozonu.

W zakresie stężenia rocznego wg pomiarów (metodą pasywną), prowadzonych w Dobczynie w powiecie śremskim, w 2011 r. natężenie dwutlenku w 2012 r. spadło do 4,4 µg/m³, natomiast natężenie dwutlenku azotu spadło z 18,8 w roku 2011 do 15,7 µg/m³ w roku 2012.

Lokalnymi źródłami hałasu mogą być drogi o dużym natężeniu ruchu i linie kolejowe. W sąsiedztwie terenu opracowania, w odległości powyżej 550 m, przebiega droga wojewódzka Śrem – Czempin, oraz w odległości powyżej 560 m, linia kolejowa na trasie Czempin – Śrem – Jarocin. Na linii kolejowej kursują obecnie nieliczne pociągi towarowe. Teren pomiędzy obszarem opracowania a ww. infrastrukturą nie jest silnie zabudowany; jednak zarówno odległość, jak i istniejąca zabudowa stanowią barierę ograniczającą docierający do obszaru opracowania hałas. Odległości do jakich mogą dochodzić uciążliwości nie są duże. Pod pojęciem uciążliwości należy rozumieć przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu określonych dla pory dziennej i nocnej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 8 października 2012 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*. Przy czym hałas związany z istniejącą drogą i linią kolejową, zlokalizowaną poza terenem opracowania, ze względu na jej charakter nie powinien przekraczać dopuszczalnych wartości. Niemniej jednak nie ma zlokalizowanego punktu pomiarowego na drogach na terenie opracowania i w jego sąsiedztwie, natomiast nawet jeżeli nie występują przekroczenia określone ww. rozporządzeniu, to i tak ruch komunikacyjny, może stanowić pewną uciążliwość i gorsze warunki zamieszkania dla ludzi mieszkających wzdłuż tras.

W czerwcu 2007 r. zostały przeprowadzone badania w celu rozpoznania terenów szczególnie zagrożenia hałasem. Badania te przeprowadzono w 3 punktach pomiarowych w porze dziennej (od 6 do 22 godz.) przy przeciętnym ruchu samochodowym, tj. w dni powszednie.

- 1 punkt przy drodze nr 432 (stanowisko 1 - na linii zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w rejonie ul. Chłapowskiego - wjazd z kierunku Leszna)
- 2 punkty przy drodze nr 434 (stanowisko 2 na ul. Powstańców Wlkp. - rejon ul. Modrzewskiego - wjazd z kierunku Gostynia i Rawicza oraz stanowisko 3

Prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
w obrębie wsi Psarskie przy ul. Jarzębinowej
na wysokości bloku mieszkalnego nr 28 przy ul. Poznańskiej - wyjazd w kierunku Kórnika i Wrześni).

Wykonane pomiary wykazały brak przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu na stanowisku 3. Na stanowisku 1 równoważny poziom dźwięku był niewiele różniący się od wartości granicznej: 60,52 dB. Natomiast przekroczenia stwierdzono na stanowisku 2 – 63,8 dB (A). W tym punkcie poziom hałasu był najbardziej wyrównany i wysoki: przekroczenia poziomu 60 dB stwierdzono w ciągu wszystkich godzin prowadzenia pomiarów, z maksymalnym godzinowym poziomem dźwięku wynoszącym 65,5 dB (A) (za: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Śrem).

W 2010 r. na terenie gminy Śrem Inspekcja Ochrony Środowiska przeprowadziła badania z zakresu monitoringu hałasu komunikacyjnego w mieście Śrem przy ul. Kilińskiego. Poziom hałasu w nocy zostały przekroczone wyniósł 53,7 dB, gdzie poziom dopuszczalny to 50 dB, natomiast poziom w porze dnia norm nie przekroczył - wyniósł 59,1 dB (poziom dopuszczalny 60dB) (za: Program Ochrony Środowiska dla gminy Śrem na lata 2013 – 2016 z perspektywą na lata 2017 – 2020).

W roku 2012 dla powiatu śremskiego wykonano mapy akustyczne, dla dróg wojewódzkich 310 (Śrem, ul. Gen. Sikorskiego, Al. Solidarności), 432 (Śrem, ul. Kilińskiego, ul. Grunwaldzka – Staszica-Gostyńska, 434 – obwodnica Zbrudzewa). Z powodu zmiany dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku opracowane mapy akustyczne wymagają aktualizacji. (za: Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej...)

Jak wspomniano powyżej, na terenie opracowania oraz w jego sąsiedztwie nie ma punktu pomiarowego, stąd nie ma możliwości powołania się na dane konkretnie odnoszące się do Psarskiego.

OCENA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU

7. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i innych ustaleń projektu planu

7.1. Cel opracowania projektu planu

Jednym z celów sporządzenia planu miejscowego jest ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie sposobów ich zagospodarowania, w tym dostosowanie funkcji, struktury i intensywności zagospodarowania do uwarunkowań środowiska przyrodniczego.

Potrzeba sporządzenia dla wyżej wymienionego obszaru planu miejscowego wynika przede wszystkim z konieczności określenia sposobu zagospodarowania i zabudowy nowych terenów inwestycyjnych oraz ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

W obowiązującym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem analizowane obszary znajdują się na terenach zabudowy mieszkaniowej (E2_M), gdzie dopuszcza się:

- lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolno stojącej i wielorodzinnej,
- lokalizowanie usług podstawowych,
- tworzenie, zachowanie i pielęgnację terenów zieleni w postaci placów, skwerów i zieleńców oraz zieleni w pasach drogowych.

Dlatego też nowy plan ustala przeznaczenie terenów pod: zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i zabudowę usługową oraz teren drogi wewnętrznej.

Studium wskazuje również w sąsiedztwie analizowanego projektu planowany obszar Natura 2000.

Głównym celem opracowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego przy ulicy Jarzębinowej we wsi Psarskie jest stworzenie całościowego rozwiązania urbanistycznego w połączeniu z sąsiedztwem oraz opracowanie sposobów zagospodarowania terenów o określonych walorach krajobrazowych, wraz z elementami infrastruktury technicznej i drogowej oraz określenie dla niego szczegółowych i optymalnych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i ochronnych. Jednocześnie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dostosuje sposób zagospodarowania do uwarunkowań przyrodniczych, zapewniającego trwałość procesów i odnawialność zasobów przyrodniczych.

7.2 Ustalenia projektu planu

W ww. projekcie planu ustalono następujące przeznaczenie terenów:

1. zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i zabudowę usługową (MN/U),
2. drogę wewnętrzną (KDW).

Biorąc pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze istniejące na przedmiotowym terenie, określone w rozdziale 5 i 6 niniejszej prognozy, do najważniejszych przesłanek projektu planu miejscowego należy stworzenie optymalnego rozwiązania funkcjonalno-przestrzennego. Ze względu na uwarunkowania fizjograficzne oraz przyrodniczą jakość analizowanego obszaru predestynowanym przeznaczeniem terenu jest funkcja dostosowana do funkcji istniejącej w bezpośrednim sąsiedztwie.

W zakresie ochrony i kształtowania ładu przestrzennego w projekcie planu wprowadzono zapisy zakazujące lokalizacji:

- tymczasowych obiektów budowlanych poza obiektami niezbędnymi podczas wznoszenia budynków i budowli,
- ogrodzeń pełnych,
- napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia.

Dopuszcza się natomiast lokalizację m. in.:

- urzędzeń budowlanych,
- urzędzeń infrastruktury technicznej,
- obiektów małej architektury,
- tablic informacyjnych,
- szyldów na elewacjach budynków i ogrodzeniach, przy czym na każdej działce budowlanej dopuszcza się lokalizację maksymalnie jednego szyldu o powierzchni nie większej niż 1m² na elewacji budynku i maksymalnie jednego szyldu o powierzchni nie większej niż 1m² na ogrodzeniu;
- reklam na działkach budowlanych, na których zlokalizowana będzie zabudowa usługowa na elewacjach budynków i ogrodzeniach, przy czym na każdej działce budowlanej dopuszcza się lokalizację maksymalnie jednej reklamy

Prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
w obrębie wsi Psarskie przy ul. Jarzębinowej
o powierzchni nie większej niż 2m² na elewacji budynku i maksymalnie jednej
reklamy o powierzchni nie większej niż 2m² na ogrodzeniu.

W projekcie planu znalazł się także zapisy niezbędnych dla ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego. W planie ustalono:

- kształtowanie komfortu akustycznego w środowisku poprzez zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (dla terenów MN/U jak dla terenów przeznaczonych na cele mieszkaniowo – usługowe);
- odprowadzenie ścieków bytowych i komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej z dopuszczeniem do czasu jej realizacji, stosowania szczelnych zbiorników bezodpływowych na ścieki;
- wywóz mas ziemnych powstałych wskutek prowadzenia robót budowlanych lub zagospodarowanie na terenie inwestora;
- zaopatrzenie w ciepło z zastosowaniem technologii i paliw niskoemisyjnych.

Zapisy projektu planu odnoszą się także w sposób szczegółowy do prowadzenia gospodarki wodno–ściekowej na analizowanym terenie, co zostanie szerzej omówione w rozdziale 8.3 niniejszej prognozy.

Ponadto w projekcie planu znajdują się zapisy określające szczegółowe parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów dla zabudowy, m. in. minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego. W zapisach tych określono wysokość zabudowy, powierzchnię zabudowy oraz intensywność zagospodarowania. Dla projektowanej zabudowy zapisana jest minimalna powierzchnia terenów biologicznie czynnych, co pozwolić powinno na zachowanie odpowiedniego udziału zieleni na terenie, na którym dopuszczono zabudowę. Respektowanie takiego zapisu będzie jednym z warunków zachowania trwałości procesów biologicznych oraz powiązań przyrodniczych.

Droga w granicach planu tworzy układ komunikacyjny połączony z drogami znajdującymi się poza jego obszarem. Proponowana funkcja nie powinna wpływać znacząco na istniejące warunki akustyczne oraz prowadzić do przekroczeń akustycznych standardów jakości środowiska, jak również nie powinna powodować pogorszenia stanu jakości powietrza zarówno terenów objętych planem jak i terenów sąsiednich, jednakże spowoduje np. wzrost ruchu komunikacyjnego na obszarze opracowania i w jego sąsiedztwie.

Natomiast w zakresie infrastruktury technicznej przewiduje się m. in. dopuszczenie rozbudowy oraz budowy sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej, ciepłowniczej, elektroenergetycznej, telekomunikacyjnej, powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej, zaopatrzenie w energię elektryczną z sieci elektroenergetycznej.

Jednocześnie w planie ustalono w zakresie szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu nakaz uwzględnienia w zagospodarowaniu terenów wymagań i ograniczeń wynikających z przebiegu istniejących i projektowanych sieci infrastruktury technicznej,

W planie w zakresie granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie przepisów odrębnych, w tym terenów

górnicych, a także narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych nie podjęto ustaleń.

Również w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej nie podjęto ustaleń.

Po analizie dokumentów pozytywnie należy ocenić zapisy uściślające warunki ochrony środowiska przyrodniczego oraz kształtowania ładu przestrzennego.

7.3 Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami oraz sposób realizacji celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. określa, iż miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może naruszać ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Jednocześnie studium jako dokument wyrażający politykę przestrzenną na szczeblu lokalnym musi być zgodny z polityką przestrzenną prowadzoną na szczeblu wojewódzkim, a ta z krajową polityką przestrzenną. Wzajemne powiązanie tych dokumentów zapewnia spójne i całościowe kształtowanie przestrzeni oraz umożliwia przeprowadzanie inwestycji strategicznych w skali krajowej.

Na terenie gminy Śrem obowiązuje Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Śrem. W dokumencie tym analizowany obszar znajduje się na terenach przeznaczonych na zabudowę mieszkaniową.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest dostosowany do powyższego dokumentu poprzez projektowane przeznaczenie terenów pod funkcję zgodną z wyznaczoną dla danego terenu w Studium... tj, m.in.: zabudowę mieszkaniową jednorodziną i zabudowę usługową.

Ważnymi dokumentami, mającymi wpływ na ochronę środowiska przyrodniczego są lokalne programy ochrony środowiska oraz Krajowy plany gospodarki odpadami, a także zgodny z nim Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego. Zapisy analizowanego projektu planu nie naruszają ustaleń powyższych dokumentów. Również zapisy w zakresie ochrony środowiska, poprzez dostosowanie do obowiązującego prawa nie są sprzeczne z Programem ochrony środowiska dla Gminy Śrem.

Ze względu na przynależność Polski do Unii Europejskiej Polska zobowiązana jest do przestrzegania prawa Unii oraz brania udziału w działaniach zapobiegawczych i regulujących w zakresie ochrony środowiska. Zadania priorytetowe to przede wszystkim: przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochrona różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie oraz lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych. Tworząc zapisy planu miejscowego należy uwzględniać cele ochrony środowiska wynikające z dokumentów rangi międzynarodowej. Należą do nich m.in.:

1. dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG),
2. dyrektywa Rady z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (96/62/WE),

3. dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985),
4. dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992),
5. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001),
6. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003),
7. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003),
8. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2008).

Ponadto są to ustalenia wynikające z szeregu konwencji międzynarodowych, a szczególnie z konferencji ONZ w Rio de Janeiro z 1992 r. zawartych w ramowej konwencji w sprawie zmian klimatu.

Zapisy powyższych przepisów zostały przede wszystkim uwzględnione w procedurze sporządzania miejscowego planu, która wymaga opracowania prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania planów i programów. Niniejszy dokument dodatkowo, oprócz samego projektu planu, podlega ocenie społeczeństwa i jest dostępny do wglądu w trakcie sporządzania planu, jak i po jego zakończeniu. Ponadto społeczność może składać zarówno wnioski, jak i uwagi do tego dokumentu. Prognoza zawiera opis metod analiz skutków realizacji ustaleń miejscowego planu na środowisko oraz sposób oddziaływania zapisów planu na poszczególne komponenty środowiska. Jednocześnie integralną częścią każdego planu jest pisemne podsumowanie uzasadniające wybór przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych oraz zawierające propozycje metod przeprowadzania monitoringu realizacji ustaleń planu i jego częstotliwość.

Na poziomie krajowym strategiczne cele ochrony środowiska, oparte o prawo międzynarodowe, zawarte są w dokumentach rządowych takich jak: II Polityka Ekologiczna Państwa, Polityka ekologiczna Państwa na lata 2003–2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007–2010 oraz w uaktualnianej Polityce ekologicznej Państwa w latach 2009–2012 z perspektywą do roku 2016.

Polska polityka ekologiczna opiera się na konstytucyjnej zasadzie zrównoważonego rozwoju, co powoduje, że musi być uwzględniana we wszystkich dokumentach strategicznych i programach, mających wpływ na środowisko. Jednocześnie zgodnie z art. 74 Konstytucji RP nakłada to obowiązek dbałości o środowisko na instytucje publiczne. Celem podstawowym II Polityki ekologicznej jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, infrastruktury społecznej i zasobów przyrodniczych),

przy założeniu, że strategia zrównoważonego rozwoju Polski pozwoli na wdrażanie takiego modelu tego rozwoju, który zapewni na tyle skuteczną regulację i reglamentację korzystania ze środowiska, aby rodzaj i skala tego korzystania realizowane przez wszystkich użytkowników nie stwarzały zagrożenia dla jakości i trwałości przyrodniczych zasobów.

W maju 2003 r. Sejm RP przyjął dokument „Polityka ekologiczna państwa na lata 2003–2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007–2010” stanowiący uszczegółowienie „II Polityki ekologicznej Państwa” z 2000 r. Natomiast w maju 2009 r. został przyjęty dokument „Polityka ekologiczna państwa na lata 2009–2012 z perspektywą do roku 2016”.

Dokument ten jest dostosowaniem wcześniejszego dokumentu do zmian w prawodawstwie polskim i wspólnotowym w zakresie ochrony środowiska. Kierunki działań określone w celach średniookresowych do 2016 r. mają stać się odpowiedzią na przywrócenie właściwej roli planowaniu przestrzennemu, w szczególności w zakresie lokalizacji nowych inwestycji. Ma się to odbywać poprzez m.in.:

- wdrożenie wytycznych metodycznych dotyczących uwzględnienia w planach zagospodarowania przestrzennego wymagań ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności wynikających z opracowań ekofizjograficznych, prognoz oddziaływania na środowisko (wraz z poprawą jakości tych dokumentów),
- wdrożenie przepisów umożliwiających przeprowadzanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko już na etapie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (które jest opracowaniem planistycznym obejmującym teren całej gminy),
- zatwierdzenie wszystkich obszarów europejskiej sieci Natura 2000 oraz sporządzenie dla nich planów ochrony,
- wdrożenie koncepcji korytarzy ekologicznych,
- uwzględnianie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi,
- określenie zasad ustalenia progów tzw. chłonności środowiskowej oraz pojemności przestrzennej zależnie od typu środowiska,
- wprowadzenie mechanizmów ochrony zasobów złóż kopalin przed zagospodarowaniem powierzchni uniemożliwiającym przyszłe wykorzystanie,
- uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego wyników monitoringu środowiska, w szczególności w zakresie powietrza, wód i hałasu.

Ponadto w dniu 26 października 2007 r. Rada Ministrów uchwaliła „Krajową strategię ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Program działań na lata 2007–2013”. Dokument ten zakłada kompleksową i uwzględniającą wszelkie najistotniejsze potrzeby zachowania różnorodności biologicznej realizację zobowiązań wynikających z zawartych przez Polskę zobowiązań międzynarodowych oraz efektywną ochronę i zrównoważone użytkowanie zasobów przyrody. Jest to także kontynuacja i rozwinięcie analogicznego dokumentu zatwierdzonego przez Radę Ministrów w dniu 25 lutego 2003 roku.

Zapisy tych dokumentów są realizowane poprzez wprowadzenie rozbudowanej

oceny oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu jaką jest niniejsza prognoza. Plan odnosi się do zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu m.in. poprzez wskaźnik powierzchni terenu biologicznie czynnego na terenach przeznaczonych do zainwestowania, co ma wpływ na kształtowanie bioróżnorodności oraz ogólnie na otaczające środowisko. Dodatkowo niniejsza prognoza odnosi się do prowadzonego monitoringu w zakresie zanieczyszczeń powietrza oraz uciążliwości związanych z hałasem komunikacyjnym.

Wszystkie ww. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym w analizowanym projekcie planu zostały uwzględnione m.in. poprzez wprowadzenie zapisów dot.:

- jakości powietrza (m.in. poprzez zapis o zaopatrzeniu w ciepło z zastosowaniem technologii i paliw niskoemisyjnych),
- hałasu (zapis o kształtowaniu komfortu akustycznego w środowisku poprzez zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku - dla terenów MN/U jak dla terenów przeznaczonych na cele mieszkaniowo-usługowe),
- zracjonalizowania użytkowania wody i poprawy jej jakości (zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej, docelowe odprowadzenie ścieków bytowych i komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej),
- bioróżnorodności (zapis o udziale powierzchni biologicznie czynnych),
- ochrony powierzchni ziemi, gleb (zapis o wywozie mas ziemnych powstałych wskutek prowadzenia robót budowlanych lub zagospodarowanie ich na terenie inwestora).

Opracowywany projekt planu miejscowego musi być zgodny z obowiązującymi przepisami prawa oraz planami i programami przyjętymi w gminie. Natomiast dokumenty te jak zostało to wyżej wspomniane są dostosowywane do zapisów krajowych polityk i strategii opartych na standardach i przepisach wspólnotowych oraz przyjętych przez Polskę konwencjach międzynarodowych.

7.4 Skutki braku realizacji ustaleń projektu planu

Brak udziału człowieka i nieumiejętne kształtowanie właściwych procesów ekologicznych w dłuższej perspektywie czasowej może doprowadzić na danym terenie do postępującej degradacji zarówno środowiska przyrodniczego jak i krajobrazu. Może to być spowodowane m.in. powiększeniem spontanicznych zbiorowisk roślinności ruderalnej (które w przyszłości stać się mogą miejscem „dzikich” wysypisk odpadów, przez co niekorzystnie wpływającej na walory przyrodniczo-krajobrazowe terenu), niedostatecznym zaopatrzeniem terenu w elementy infrastruktury technicznej.

Brak planu miejscowego utrudnia określenie: zasad kształtowania polityki przestrzennej, przeznaczenia terenów, zasad zagospodarowania i zabudowy. Powyższe uniemożliwia kształtowanie ładu przestrzennego zgodnie z określoną w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem polityką przestrzenną i ochroną środowiska. W sytuacji braku miejscowego planu, zagospodarowanie i zabudowa następuje w oparciu o decyzje administracyjne - warunki zabudowy, pozwolenia na budowę. Ze względu na fakt, iż powyższe decyzje nie muszą

być zgodne ze Studium... powodować to może chaos przestrzenny i niewystarczającą ochronę środowiska. Skutkiem braku planu może być m. in. zbyt intensywna zabudowa, niewielka powierzchnia biologicznie czynna, wprowadzenie nieodpowiedniej funkcji, dopuszczenie działalności emitującej hałas, zanieczyszczenia.

Z kolei pozostawienie terenu przy obecnym zagospodarowaniu (tereny uprawiane rolniczo) powodować może m. in. zmniejszenie bioróżnorodności, zanieczyszczenie nawozami i środkami ochrony roślin gleb i wód gruntowych.

Pozytywnym aspektem pozostawienia obszaru opracowania przy obecnym zagospodarowaniu byłoby m.in.: utrzymanie znacznej powierzchni biologicznie czynnej, utrzymanie obecnego ukształtowania terenu, brak ingerencji w warunki gruntowo-wodne.

7.5 Istotne z punktu widzenia projektu planu zapisy zawarte w ustawach

Projekt planu zawiera istotne z punktu widzenia ochrony środowiska i krajobrazu, zapisy wynikające z ustawy *Prawo ochrony środowiska* z dnia 27 kwietnia 2001 r. Zgodnie z art. 72 ww. ustawy w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy zapewnić warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska, m. in. poprzez:

- ustalanie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi,
- zapewnianie kompleksowego rozwiązania problemów zabudowy (...), ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, systemów transportowych i komunikacji publicznej oraz urządzania i kształtowania terenów zieleni,
- uwzględnianie konieczności ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej,
- zapewnianie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych,
- uwzględnianie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi.

Ustawa ta wskazuje na zakres zagadnień, które należy w planie uwzględnić, analizowany projekt planu, odpowiednio do zakresu i problemów, które reguluje, spełnia warunki ustawowe. W zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego w projekcie planu ustala się m. in. odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem możliwości ich zagospodarowania, na terenie nieruchomości; odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z terenów dróg do kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem do czasu jej realizacji, stosowania urządzeń do powierzchniowego odwodnienia pasa drogowego. Z kolei w zakresie odpadów plan nakazuje ich gromadzenie i segregację w miejscach do tego przeznaczonych na terenie działki budowlanej oraz ich wywóz zgodnie z regulaminem utrzymania porządku i czystości na terenie gminy Śrem.

W zakresie racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi w projekcie planu nakazuje się wywóz mas ziemnych powstałych wskutek prowadzenia robót budowlanych lub zagospodarowanie na terenie inwestora.

Natomiast w zakresie ochrony powietrza i warunków klimatycznych w projekcie nakazuje się zaopatrzenie w ciepło z zastosowaniem technologii i paliw niskoemisyjnych.

Ustawa *Prawo ochrony środowiska* w art. 73 ust. 1 stanowi, że w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić ograniczenia wynikające z:

- 1) ustanowienia szczególnych form ochrony przyrody,
- 2) utworzenia obszarów ograniczonego użytkowania lub stref przemysłowych,
- 3) wyznaczenia obszarów cichych w aglomeracji oraz obszarów cichych poza aglomeracją,
- 4) ustaleń w trybie przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (Dz. U. z 2012 r., poz. 145) w sprawie warunków korzystania z wód regionu wodnego i zlewni oraz ustanowienia stref ochronnych ujęć wód, a także obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych.

Zgodnie z art. 114. ust. 1. ustawy *Prawo ochrony środowiska* przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, różnicując tereny o różnych funkcjach lub różnych zasadach zagospodarowania, wskazuje się, które z nich należą do terenów przeznaczonych (art. 113 ust. 2 pkt 1 *ustawy*):

- pod zabudowę mieszkaniową,
- pod szpitale i domy opieki społecznej,
- pod budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- na cele uzdrowiskowe,
- na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- na cele mieszkaniowo-usługowe,

i dla których przepisami odrębnymi¹ ustalone zostały dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku. W projekcie zapisano kształtowanie komfortu akustycznego w środowisku poprzez nieprzekraczanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku tj.: dla terenu MN/U: jak dla terenów przeznaczonych na cele mieszkaniowo-usługowe.

W zakresie zasad gospodarki wodno-ściekowej określonych ustawą *Prawo wodne* z dnia 18 lipca 2001 r. w projekcie planu ustala się: odprowadzanie ścieków bytowych i komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej, przy czym dopuszcza się do czasu realizacji sieci kanalizacyjnej odprowadzanie do szczelnych zbiorników bezodpływowych na ścieki, odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z terenu MN/U do kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem możliwości ich zagospodarowania na terenie nieruchomości; odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z terenów dróg do kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem do czasu jej realizacji, stosowania urządzeń do powierzchniowego odwodnienia pasa drogowego, zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej.

Zgodnie z ustawą *o ochronie przyrody*, z dnia 16 kwietnia 2004 r., w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego muszą być uwzględnione cele ochrony przyrody, do których należą:

- utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony,

¹ rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 października 2012 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2012 r., poz. 1109),

- ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień,
- utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody.

Na obszarze opracowania nie występują obszary wyznaczone jako szczególna forma ochrony przyrody na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody².

Ustalenia analizowanego projektu planu nie powinny mieć negatywnego wpływu na gatunki oraz siedliska przyrodnicze występujące na sąsiednich obszarach, gdyż uściślają w zakresie ochrony przyrody warunki na jakich ma odbywać się nowe zagospodarowanie terenu, w przeciwieństwie do sytuacji, gdy zagospodarowanie terenu odbywa się w oparciu o decyzje administracyjne - warunki zabudowy, pozwolenia na budowę.

Ochrona środowiska związana jest z różnymi dziedzinami działalności ludzkiej. Jednak pozostałe ustawy, regulujące w sposób szczegółowy zakres i zasady tej ochrony – takie jak: *Prawo geologiczne i górnicze*, *Prawo łowieckie* dotyczą w zasadzie innej problematyki, niż ta zawarta w treści analizowanego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

7.6 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu

Wśród istniejących i potencjalnych problemów ochrony środowiska terenu opracowania, które dotyczyć mogą również pozostałych terenów w gminie Śrem, wymienić należy m. in.:

- nielegalne wysypiska śmieci, składowiska gruzu,
- zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych oraz gleb, spowodowane rolniczym użytkowaniem terenów (używanie wszelkiego rodzaju nawozów sztucznych podczas prowadzenia upraw rolniczych oraz korzystanie ze środków ochrony roślin),
- zanieczyszczenia wód podziemnych innego pochodzenia (m. in. nielegalne wysypiska śmieci, źle użytkowane szamba),
- ścieki, powstałe przy produkcji zwierzęcej,
- produkcja rolnicza, ograniczająca naturalną bioróżnorodność,
- indywidualne sposoby ogrzewania zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- przekształcenia ziemi, związane z budową dróg i domów,
- zanieczyszczenia komunikacyjne, pochodzące z pojazdów spalinowych (powodując m. in. skażenia gleb i prowadząc do ich degradacji chemicznej),
- hałas i wibracje spowodowane ruchem komunikacyjnym (stanowiące również potencjalne zagrożenie dla zdrowia i komfortu życia mieszkańców),
- Stacja Radiowo – Telewizyjnego Centrum nadawczego m. Góra, będąca lokalnym emiterym promieniowania elektromagnetycznego,
- stacje bazowe telefonii komórkowej.

² Dz. U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.

8. Ocena oddziaływania na komponenty środowiska i zagrożenia dla środowiska w wyniku realizacji ustaleń projektu planu.

8.1 Oddziaływanie na rzeźbę terenu i gleby

Na obszarze opracowania przekształceniom mogą ulec tereny pod nowymi budynkami, co związane jest z ich posadowieniem i fundamentowaniem, i pod drogami – związane to jest z ich utwardzeniem. Wszelkie tego typu przekształcenia, prowadzące do wprowadzenia nowego zainwestowania, w postaci nowych budynków i obsługującej je infrastruktury komunikacyjnej, wiążą się z nieodwracalnym zniszczeniem powierzchni ziemi i gleby. Mogą w ten sposób powstawać nowe formy antropogeniczne, takie jak: zwałowiska, nasypy, powierzchnie niwelowane. Z tego powodu ważnymi w tym zakresie zapisami projektu planu są ustalenia określające maksymalne powierzchnie zabudowy: 30% powierzchni działki budowlanej w tym maksymalnie 40m² dla budynku gospodarczego lub garażowo-gospodarczego wolno stojącego oraz maksymalnie 70m² dla budynku usługowego, oraz wskaźniki intensywności zabudowy (m. in. maksymalny 0,5).

Wskaźniki te powinny zapewnić pozostawienie niezabudowanych obszarów o nienaruszonej powierzchni terenu i zbliżonym do naturalnego podłożu gruntowym.

Ponadto prace ziemne związane z wprowadzeniem m. in. infrastruktury komunikacyjnej oraz z fundamentowaniem budynków powodują powstawanie mas ziemnych, które należy w odpowiedni sposób zagospodarować. Dlatego też w zapisach projektu wprowadzony jest zapis o wywozie mas ziemnych powstałych wskutek prowadzenia robót budowlanych lub zagospodarowanie na terenie inwestora.

8.2 Oddziaływanie na warunki podłoża

W wyniku wprowadzonego zapisami projektu planu zainwestowania warunki podłoża na przedmiotowym obszarze mogą ulec zmianom, w szczególności na obszarach dotąd niezainwestowanych. W miejscach lokalizacji elementów infrastruktury komunikacyjnej i technicznej oraz wprowadzenia zabudowy nastąpi uszczelnienie powierzchni kosztem obszarów biologicznie czynnych.

Wskazane jest, podczas wprowadzaniu nowych inwestycji, wszelkie prace zmieniające kształt terenu i wpływające na nośność gruntów poprzedzać szczegółowymi badaniami geotechnicznymi, wykonywanymi zgodnie z przepisami szczególnymi (Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych).

8.3 Oddziaływanie na warunki wodne

Wprowadzone ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie wsi Psarskie przy ul. Jarzębinowej, określają zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, w tym istniejących warunków wodnych.

Zapisano w nim m.in. lokalizację budynków mieszkalnych jednorodzinnych z możliwością wprowadzenia funkcji usługowej. W zakresie gospodarki ściekami odprowadzenie ścieków bytowych i komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej z dopuszczeniem do czasu jej realizacji, stosowania szczelnych zbiorników bezodpływowych na ścieki, odprowadzenie wód opadowych i roztopowych terenu MN/U do kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem możliwości ich zagospodarowania na terenie nieruchomości; odprowadzanie

wód opadowych i roztopowych z terenu KDW do kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem do czasu jej realizacji, stosowania urządzeń do powierzchniowego odwodnienia pasa drogowego, zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej.

Powiększanie obszarów zabudowanych, a co za tym idzie – pomniejszanie powierzchni biologicznie czynnej, zmniejsza zdolności infiltracyjne gruntów, powoduje również nadmierny odpływ wód roztopowych i opadowych z obszarów. Grozić może to zmianą poziomu wód gruntowych oraz przesuszaniem gruntu.

Jednakże zapisy dotyczące warunków wodnych i ich ścisłe przestrzeganie pozwolą ograniczyć pogorszenie stanu wód gruntowych spowodowane potencjalnymi zanieczyszczeniami.

8.4 Oddziaływanie na szatę roślinną, świat zwierzęcy oraz obszary chronione i obszary Natura 2000

Projekt miejscowego planu nie obejmuje terenów wchodzących w obszary chronione, w tym także obszary Natura 2000. Wskazano jedynie, iż sąsiaduje z planowanym obszarem Natura 2000. Przy czym skala, proponowana funkcja oraz niewielki zasięg oddziaływania nie powinny mieć wpływu na zlokalizowane poza jego granicami obszary chronione:

- Rogaliński Park Krajobrazowy,
- Obszar specjalnej ochrony ptaków „Ostoja Rogalińska”,
- Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Rogalińska Dolina Warty”.

Do najważniejszych zapisów dotyczących ochrony środowiska należy ustalenie udziału powierzchni terenu biologicznie czynnego na całym terenie.

Realizacja zapisów planu wpłynie na faunę obszaru analizowanego poprzez zwiększenie udziału zabudowy. Istniejąca roślinność uprawna ulegnie zniszczeniu. Tereny do tej pory niezainwestowane, które w wyniku planu zostaną utwardzone, nieodwracalnie utracą roślinność. Dodatkowo, na co należy zwrócić uwagę, roślinność, która pojawi się jako towarzysząca nowej zabudowie, będzie miała inny niż dotychczasowy charakter. Niemniej jednak wprowadzana zabudowa ma uwzględniać uwarunkowania środowiskowe obszaru i nie powinna pogarszać walorów przyrodniczych i krajobrazowych danego terenu, pozostawiając niezbędne połączenia przyrodnicze. Ponadto obecność ludzi może wpłynąć pozytywnie na świat zwierzęcy poprzez dbałość i dozywanie zwierząt, szczególnie w okresie zimowym.

Wszystkie powyższe zapisy oraz przepisy odrębne dążą do zminimalizowania i zniwelowania ingerencji człowieka w naturalny charakter analizowanego terenu.

8.5 Oddziaływanie na stan higieny atmosfery i klimat akustyczny

Realizacja ustaleń projektu planu, szczególnie biorąc pod uwagę projektowane funkcje, nie powinna wpłynąć znacząco na zmianę warunków klimatu akustycznego oraz na stan higieny atmosfery. Jednakże zaproponowana funkcja, spowoduje nieznaczny wzrost ruchu komunikacyjnego na obszarze opracowania i w jego sąsiedztwie.

W zapisach projektu planu nakazano zaopatrzenie w ciepło z zastosowaniem technologii i paliw niskoemisyjnych. Uciążliwości w zakresie emisji pyłów i gazów mogą wystąpić w fazie budowy poszczególnych obiektów i będą one związane z pracami budowlany-

mi i konstrukcyjno-montażowymi (m.in. wykopy, wzmożony ruch pojazdów, szczególnie ciężarowych).

Ponadto w projekcie planu znalazły się zapisy z zakresu kształtowania komfortu akustycznego w środowisku ustalające nakaz zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku na terenach podlegających ochronie akustycznej, tj.: dla terenów MN/U: jak dla terenów przeznaczonych na cele mieszkaniowo – usługowe.

Realizacja projektowanej zabudowy zgodnej z projektem planu oraz wprowadzone przeznaczenie terenu na obszarze opracowania nie powinno spowodować negatywnego transgranicznego oddziaływania na stan środowiska.

8.6 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Wprowadzenie nowej infrastruktury pozostanie nie bez znaczenia dla istniejących na terenie opracowania roślin i zwierząt. Niemniej jednak każde nowe zainwestowanie na terenie użytkowanym rolniczo przyczynia się do niszczenia gatunków występujących samoczynnie. Często nie są to gatunki cenne, ale z punktu widzenia różnorodności biologicznej ważne. Dlatego też projekt planu określa postępowanie w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych i tym samym pomaga umożliwić podtrzymanie bioróżnorodności.

8.7 Oddziaływanie na ludzi

Projekt planu miejscowego będzie wpływał na warunki życia społeczności lokalnej m.in. poprzez wprowadzenie nowej zabudowy. Spowoduje to zagęszczenie ludności w obrębie analizowanych obszarów, ale jednocześnie umożliwi obecnym właścicielom nieruchomości oraz potencjalnym nabywcom zagospodarowanie terenu obecnie niezabudowanego. Zapisy projektu planu miejscowego, odnosząc się do sfery ochrony środowiska przyrodniczego oraz kształtowania ładu przestrzennego, dają podstawy do ochrony terenów atrakcyjnych pod względem przyrodniczym, przy jednoczesnym podnoszeniu dbałości o środowisko. Dodatkowo w projekcie wprowadzono szczegółowe parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy, które dają istotne wytyczne do kierunku rozwoju tego terenu.

Ponadto, tego typu inwestycje ze względu na charakter wprowadzonej funkcji, powodują nieznaczny wzrost ruchu komunikacyjnego na obszarze opracowania i w jego sąsiedztwie, co wpłynie na jakość życia obecnych mieszkańców analizowanego obszaru.

8.8 Oddziaływanie na krajobraz

Projekt planu w swoim zakresie będzie miał znaczący wpływ na krajobraz, gdyż na terenach w większości niezagospodarowanych wprowadza zainwestowanie. Niemniej jednak projektowane zagospodarowanie będzie wykorzystywało naturalne predyspozycje środowiska, a więc także rzeźbę terenu.

8.9 Oddziaływanie na zasoby naturalne

Projekt planu miejscowego nie obejmuje swoim zasięgiem miejsc występowania złóż zasobów naturalnych i nie przewiduje wprowadzania jednostek, które mogłyby ewentualnie kolidować z eksploatacją złóż na terenach sąsiadujących.

8.10 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Dla obszaru opracowania w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej nie podjęto ustaleń, ze względu na fakt, iż nie ma na terenie opracowania obiektów wymagających takiej ochrony.

Ze względu na wprowadzenie zabudowy na terenie opracowania wystąpić może czasowe, lokalne oddziaływanie na istniejące w sąsiedztwie dobra materialne (m.in. pogorszenie stanu dróg, spowodowane pracami budowlanymi). Ze względu na małą intensywność zabudowy określoną w planie, oddziaływanie to nie powinno być znaczące.

9. Rozwiązania alternatywne

Możliwości sposobów różnego zagospodarowania terenu opracowania ograniczone zostały w trakcie opracowania Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem. W trakcie prac nad planem rozważano alternatywne rozwiązania, proponując między innymi zwiększenie intensywności zabudowy. Jednakże ze względu na obowiązujące dokumenty, walory przyrodnicze obszaru opracowania, a także istniejące podziały geodezyjne, zaproponowane zagospodarowanie w opracowywanym projekcie można uznać za najbardziej optymalne.

10. Zapobieganie, ograniczanie lub kompensacja przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko

W działaniach szczególnie nacisk położony powinien być na ograniczenie inwestycji mogących mieć negatywny wpływ na środowisko, a także na zadrzewianie, zalesianie, rekultywację gleby oraz wprowadzanie roślinności, ochronę naturalnych walorów przyrodniczych i krajobrazowych, która pozwoli na przywrócenie równowagi przyrodniczej na danym terenie. Zapisy projektu planu miejscowego omówione w rozdziale 8 umożliwiają ograniczenie ewentualnego negatywnego oddziaływania na środowisko istniejącego i projektowanego zagospodarowania.

Jednocześnie realizacja zapisów planu miejscowego nie powinna spowodować negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze obszarów Natura 2000.

11. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu miejscowego oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Realizacja postanowień planu, a także jego skutków, podlegać będzie pomiarom, ocenom, jak również analizom wpływu na środowisko poszczególnych czynników, które prowadzone będą przez wskazane do tego instytucje. Dla uniknięcia powielania systemów monitoringu znaczącego wpływu na środowisko, dla oceny wpływu planów oraz programów na środowisko możliwe jest wykorzystanie istniejącego systemu monitoringu (zgodnie z art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r.).

Do zadań instytucji i jednostek takich jak np. Państwowy Instytut Geologiczny, Wojewódzki Inspektorat Sanitarny należy prowadzenie monitoringu poszczególnych elementów środowiska – jakości wód, powietrza, gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych.

Głównym efektem realizacji ustaleń planu będą zmiany w zagospodarowaniu analizowanego obszaru. Ze względu na charakter tych zmian, istotnym wydaje się monitorowanie poziomu hałasu (samochodowego), a także realizacji postanowień dotyczących gospodarki ściekowej (m. in. poprzez monitoring wywozu ścieków bytowych ze zbiorników) i gospodarki odpadami (sposób jej prowadzenia).

Dodatkowo analiza skutków realizacji zapisów planu miejscowego w zakresie funkcji i sposobu zagospodarowania nastąpi po jego uchwaleniu. Monitorowanie zamierzeń inwestycyjnych odbywać się będzie poprzez analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy (zgodnie z art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wójt, burmistrz albo prezydent miasta zobowiązany jest przynajmniej raz w trakcie kadencji przeprowadzić analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy). W zakresie ochrony środowiska prowadzony jest monitoring przez odpowiednie służby, zarówno ochrony środowiska, przyrody czy sanitarne, jak również organy administracji. Należą do nich m. in. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (który przeprowadza coroczną ocenę w ramach monitoringu lokalnego i regionalnego, której podlegają poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego i jego stan), Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, jak i wydziały ochrony środowiska urzędu wojewódzkiego, powiatowego oraz gminy Śrem. Wyniki monitoringu stanu środowiska przyrodniczego są publikowane w odpowiednich opracowaniach, takich jak np. Raport o stanie środowiska województwa wielkopolskiego, wydawanym co roku.

Zatem po dokonaniu odpowiednich analiz i ocen stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o powyższy monitoring oraz inne dostępne wyniki pomiarów i obserwacji, w odstępach rocznych, bądź częstszych w przypadku odnotowania nieprawidłowości możliwe jest kontrolowanie realizacji ustaleń planu.

12. Streszczenie

Prognoza oddziaływania na środowisko jest podstawowym dokumentem do przeprowadzania postępowań w sprawie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu, programu. Obowiązek jej sporządzania został określony w ustawie *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*, a także w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Niniejsza prognoza dotyczy oceny oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie wsi Psarskie przy ul. Jarzębinowej, do którego przystąpiono na podstawie Uchwały 363/XXXVII/2013 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 19 września 2013 r.

Analizie i ocenie poddano projekt uchwały Rady Miejskiej w Śremie zawierający ustalenia realizacyjne, a także rysunek projektu planu w skali 1:1000.

Tereny opracowania i jego sąsiedztwo podlegają obecnie wpływowi antropopresji, zarówno ze względu na istniejące zainwestowanie jak i związanej z prowadzoną działalnością rolniczą.

W ww. projekcie planu ustalono następujące przeznaczenie terenu:

1. teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej oznaczony

symbolem MN/U;

2. teren drogi wewnętrznej oznaczony symbolem KDW.

Niniejsza prognoza złożona jest z dwóch części. Pierwsza część stanowi ocenę istniejących uwarunkowań środowiska przyrodniczego, z uwzględnieniem podziału na jego poszczególne elementy: położenie, obecne użytkowanie terenu i jego sąsiedztwa, powiązania przyrodnicze z otoczeniem, warunki geologiczno-gruntowe, warunki glebowe, rzeźbę terenu, warunki wodne, szatę roślinną i świat zwierzęcy, klimat lokalny i komfort akustyczny, ludzi, zabytki oraz krajobraz.

Projekt miejscowego planu nie obejmuje terenów wchodzących w obszary chronione, w tym także obszary Natura 2000. Na większości terenu występują tereny użytkowane rolniczo, roślinność w postaci zagospodarowanej przydomowej zieleni. Możliwe jest spotkanie bogatszej fauny w lasach i w sąsiedztwie cieków wodnych, jednakże zarówno lasy, jak i cieki nie występują na terenie opracowania. Na przedmiotowym obszarze występuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, dwukondygnacyjna. Ponadto na obszarze występują drogi gruntowe.

Druga część odnosi się do konkretnych zapisów projektu planu w kontekście ich zgodności z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska, jak również ich oddziaływania na poszczególne komponenty.

Oceniono w tej części rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne, omówiono cel opracowania projektu, jego ustalenia, powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami, sposób realizacji celów ochrony środowiska, które ustanowiono na szczeblu międzynarodowym i krajowym, skutki, które nastąpić mogą przy braku realizacji ustaleń projektu planu, zapisy zawarte w ustawach istotne z punktu widzenia projektu planu, a także istotne z punktu widzenia projektu planu problemy ochrony środowiska.

Oceniono również szczegółowo oddziaływanie na: rzeźbę terenu i gleby, warunki podłoża, warunki wodne, szatę roślinną, świat zwierzęcy, obszary chronione i obszary Natura 2000, stan higieny atmosfery i klimat akustyczny, różnorodność biologiczną, ludzi, krajobraz, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne.

Prognoza wykazuje, iż zapisy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie wsi Psarskie przy ulicy Jarzębinowej nie powinny spowodować realizacji inwestycji wpływających w znacznym stopniu negatywnie na środowisko na analizowanym obszarze oraz w jego otoczeniu. Ponadto intencją stworzenia zapisów planu miejscowego była możliwość zagospodarowania obszarów wcześniej niezabudowanych, z wprowadzeniem dla nich zapisów dot. ochrony środowiska zgodnie z obowiązującymi standardami i dostosowanie treści planu do obowiązujących w tym zakresie regulacji prawnych.

W prognozie odniesiono się m.in. do zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska, o ochronie przyrody, Prawo wodne oraz przytoczono konkretne zapisy projektu planu, spełniające wymogi wynikające z tych ustaw. Dotyczą one m.in. gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi, gospodarki odpadami, zagospodarowania ścieków, mas ziemnych, ochronę zieleni naturalnej. Szczególne znaczenie mają także zapisy o uwzględnieniu w zagospodarowaniu terenów wymagań i ograniczeń wynikających z przebiegu istniejących i projektowanych sieci infrastruktury technicznej. Parametry wprowadzanej zabudowy i in-

Prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
w obrębie wsi Psarskie przy ul. Jarzębinowej
intensywność zagospodarowania terenu jest dostosowana do istniejącej zabudowy oraz obo-
wiązujących na terenie gminy przepisów, w tym Studium.

Ponadto, oprócz informacji o oddziaływaniu – bądź jego braku – zapisów projektu
planu na środowisko w zależności od analizowanego elementu, w prognozie zawarto
informację m.in. o braku oddziaływania transgranicznego w trakcie realizacji zapisów
projektu planu, a także o metodach monitoringu i częstotliwości jego przeprowadzania.

ZAŁĄCZNIK NR 1
DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Zagospodarowanie terenu opracowania i jego sąsiedztwo:

